

Catalunya i la Unió Europea

Joan Ridao
Alfonso González Bondia

El recent informe del Consell Assessor per a la Transició Nacional sobre les possibles vies d'ingrés d'una Catalunya independent en la Unió Europea (UE) ha estat objecte d'un aparentment exhaustiu escrutini que ha donat lloc a múltiples conclusions.

No obstant això, malgrat algunes interpretacions i informacions, cap de les quatre vies analitzades per l'esmentat informe no defensa l'ingrés automàtic de Catalunya a la UE. Ans al contrari, en tots els supòsits s'admet la necessitat d'una prèvia petició d'in-

Cap de les quatre vies que analitza l'informe del Consell Assessor no defensa l'ingrés automàtic a la UE

grés per part de l'eventual nou Estat i la consegüent resposta per part de la UE. Es tracten de solucions que respecten totes la posició de la Comissió Europea (CE),

J. RIDAO, professor de Dret Constitucional i Ciència Política UB i UOC,
A. GONZÁLEZ BONDIA, professor de Dret Internacional Públic URV

manifestada fins i tot en la roda de premsa posterior a la presentació del document.

Així és, i ja que tots els escenaris suggerits assumeixen que una possible Catalunya independent seria un tercer Estat, s'afirma que, a partir d'aquell moment, no només li seria inaplicable el dret de la Unió Europea sinó que també seria necessari un acord entre aquesta i el nou Estat per restablir les relacions preexistents amb aquest territori i amb els seus ciutadans.

En concret, tres de les vies examinades consideren que la resposta de la UE podria ser afirmativa a l'ingrés del nou Estat a través de diverses fórmules jurídiques, i la quarta, que parteix de la hipòtesi d'un veto sine die, proposa la recerca d'un nou marc de relacions de cooperació i fins i tot d'associació entre Catalunya i la Unió. I fins i tot, en el cas hipotètic que això no fos possible, es conjuminen altres possibilitats de relació bilateral o multilateral de caràcter comercial amb tercers estats o, per exemple, amb l'Associació Europea de Lliure Comerç (AELC). Com es dirà més endavant, totes aquestes vies acullen diferents interpretacions doctrinals del tractat que han estat manejades i publicades a nivell estatal i internacional per experts iuspublicistes tant espanyols com francesos, alemanys, britànics o belgues.

Certament, l'aspecte més con-

trovertit de l'informe és la referència a alguns escenaris que segons el seu parer tenen més possibilitats de convertir-se en realitat. En aquest punt, el Consell, després de ponderar de forma pragmàtica diferents factors concurrents, s'inclina per les vies

KIM MANRESA / ARXIU

Mas i el Consell Assessor

que postulen solucions jurídiques que no interrompin radicalment les relacions entre la UE i el nou Estat. En aquesta línia s'han pronunciat precisament diversos experts com David Edward, antic jutge britànic del Tribunal de Justícia de la Unió Europea; Graham Avery, ex-alt funcionari britànic de la CE, que va liderar di-

verses rondes negociadores de la Unió en processos d'adhesió, i Ives Gounin, membre del Consell d'Estat francès.

Per contra, s'ha de dir que alguns experts espanyols i britànics han defensat que en cas de secessió només és possible la utilització de la via ordinària d'ingrés prevista a l'article 49 del tractat de la Unió Europea (TUE) per als tercers estats completament aliens al procés de construcció europea i per a aquells estats que en el seu moment van ser membres però es van retirar, utilitzant la via de l'article 50 del mateix tractat.

En qualsevol cas, s'ha d'acceptar que, avui dia i sense precedents idèntics al cas que ens ocupa, aquesta qüestió sigui opinable. Més encara quan, com ha assenyalat reiteradament la mateixa Comissió Europea, només es pronunciarà sobre les conseqüències jurídiques de la separació d'un territori d'un Estat membre en cas que existeixi una petició expressa per part seva detallant la situació concreta a què es refereix. La qual cosa encara no s'ha esdevingut.

Per això, la CE s'ha limitat a afirmar, ocasionalment i de forma genèrica, que com a tercer Estat s'hauria d'aplicar l'article 49 del TUE, sense aprofundir sobre si aquest procediment s'utilitzaria o no si a aquest territori i a aquests ciutadans ja se'ls aplicava el dret de la Unió o si podrien

adoptar-se en paral·lel acords transitoris que permetessin continuar aplicant provisionalment tot o part del dret de la Unió en les seves relacions mútues.

És per això que, com és lògic, fins que no es produeixi aquesta petició formal, l'obligació

No és lògic esperar un pronunciament oficial de la Comissió que encoratgi o dificulti la secessió catalana

d'aquesta institució europea és mantenir-se al marge d'una qüestió considerada interna dels estats membres, perquè així ho estableix l'article 4.2 del TUE, que impedeix a la Unió actuar en qüestions que afectin la integritat territorial d'un Estat membre. Així doncs, malgrat les evidents oscil·lacions i canvis de criteri en el temps de diferents membres de la CE no sembla lògic esperar un pronunciament oficial de la Comissió que encoratgi o dificulti la secessió amb expectatives d'un ingrés més o menys fàcil, ja que això suposaria, com es va posar en relleu amb les polèmiques manifestacions de la vicepresidenta Viviane Reding, una queixa formal del Govern d'Espanya, i la més que probable rectificació per part de l'afectat.

Aconsegueix amb La Vanguardia una col·lecció única: HISTORIA NATIONAL GEOGRAPHIC

NATIONAL GEOGRAPHIC DESCOBREIX EL COSTAT MÉS EXCITANT DE LA HISTÒRIA

1925. DÓNA A CONÈIXER LA CULTURA MAIA

AVUI HO CONTINUA FENT

125 ANYS FENT HISTÒRIA

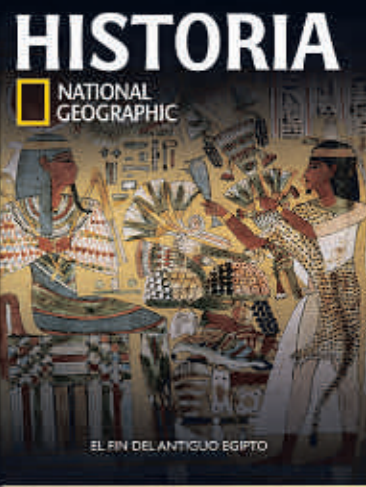
National Geographic fa 125 anys que descobreix la història per a tu i la mostra a la humanitat: l'obertura de la tomba de Tutankamon, la investigació de les restes de Trafalgar, la troballa de les ruïnes de Machu-Picchu... Per això, ningú millor que ells per explicar-te la història d'una manera diferent i amb més de 5.000 imatges.

Promoció vàlida a Catalunya.

Per reservar-la, captureu aquest codi

o entreu a www.lavanguardiashopping.com

3a entrega
dissabte 10
i diumenge 11

Per només
9,95€
+ cupó del dia

EL FIN DEL ANTIGUO
EGIPTO
(-1069 a -30)
De Tanis a l'ocàs
de l'Egipte ptolemaic

125
ANYS

NATIONAL
GEOGRAPHIC

LA VANGUARDIA

INFORMACIÓ PER A SUBSCRIPTORES. 2 opcions: 1. Quiosc. 2. A domicili: obtingueu la col·lecció completa dels 30 llibres en tres enviaments de 10 llibres durant els mesos de juliol, setembre i finals de novembre, al preu especial de 249 € (despeses d'enviament incloses), per la qual cosa haureu de reemborsar 83 € en el moment de rebre cada un dels tres enviaments. Reserves exclusivament a www.lavanguardiashopping.com.
INFORMACIÓ PER A LECTORS. 2 opcions: 1. Quiosc. 2. A domicili: obtingueu la col·lecció completa dels 30 llibres en tres enviaments de 10 llibres durant els mesos de juliol, setembre i finals de novembre, al preu de 279 € (despeses d'enviament incloses), per la qual cosa haureu de reemborsar 93 € en el moment de rebre cada un dels tres enviaments. Reserves exclusivament a www.lavanguardiashopping.com.